

LA DESMEMBRACIÓ PARROQUIAL D'INCA I ELS SEUS RECTORS (S. XX)

JOAN ROSSELLÓ LLITERAS

La parròquia de Santa Maria la Major d'Inca en el pas del temps ha variat la pròpia fisonomia moral i les estructures jurídiques: primerament amb la fundació del convent de Sant Francesc i més tard el de Sant Domingo, que guarnits de frares eren els auxiliars de la parròquia en el ministeri pastoral; el segle XIX marca una fita notable dins la vida del clergat: exclaustrats en 1835 tots els religiosos de llurs convents, els qui romangueren a Inca s'integraren a la comunitat parroquial, participant activament en l'administració de sagraments, predicació i actes de culte. Ambdues esglésies, la de Sant Francesc i la de Sant Domingo, seguiren obertes a disposició dels fidels que solien ésser assistits per alguns dels antics frares, fins que n'hi hagué; després foren encomanades al clergat diocesà, però el rector conservava íntegra la jurisdicció sobre tot el terme d'Inca.

Durant la primera meitat del segle XX les estructures jurídiques de Santa Maria la Major no experimentaren ningun canvi, però així mateix en recordarem els qui foren rectors.

BERNADÍ FONT FERRIOL

Rector d'Inca de 1887-1914. Era natural de la vila de Sant Joan; ordenat sacerdot el 21 de desembre de 1872 immediatament fou nomenat vicari coadjutor del seu poble i rector del santuari de Consolació; en 1887 li fou conferida la rectoria d'Inca i més tard en fou arxipreste. El 1894 el bisbe el nomenà president de la Junta Diocesana de la peregrinació obrebra a Roma que havia organitzat el Marquès de Comillas. Morí el 20 de febrer de 1914.

MIQUEL LLINÀS MATEU

Ecònom d'Inca, 1914-1920. Nasqué a Inca el 18 de setembre de 1876 i havent estudiat la carrera eclesiàstica en el Seminari Conciliar de Mallorca, fou ordenat prevere el 20 de setembre de 1902 i romangué acollit en la pròpia parròquia. Tingué els següents càrrecs:

Vicari "in capite" de Moscardi 1902-31 de desembre de 1905 en què retorna a Inca.

Vicari cooperador d'Inca octubre de 1908-1 agost de 1913.

Regent d'Inca 1 d'agost de 1913-21 de febrer de 1915.

Ecònom d'Inca 21 de febrer de 1915-31 d'agost de 1920.

Vicari cooperador d'Inca agost de 1920-25 setembre de 1942 en què es veu obligat a cessar a causa de la greu malaltia que sofria.

Durant la seva regència portà a terme moltes millores de caràcter material i espiritual, fomentant la vida espiritual a través de les associacions piadoses.

Fou confessor ordinari de les monges durant tota la seva vida sacerdotal.

Director de la Congregació Mariana dels Joves des de febrer de 1907 fins a 1924.

Director espiritual de les Filles de la Puríssima des de 1924 fins a la seva mort.

Director de les Conferències de Sant Vicenç de Paül de 1918 fins al final de la vida.

Consiliari del Cercle d'Obrers Catòlics d'Inca des de 1920 fins que morí l'any 1947.

FRANCESC RAYÓ BRUNET

Rector d'Inca, 1920-1942. Era natural de la ciutat d'Inca, on va néixer el 1 de febrer de 1868, estudià la carrera sacerdotal en el Seminari Conciliar de Sant Pere de Mallorca i fou ordenat prevere el 16 d'abril de 1892. Des d'aleshores tingué els següents càrrecs:

Rector de l'església conventual de Sant Francesc d'Inca de 1894 a 1899.

Vicari "in capite" de Caimari, 1899-15 gener 1901.

Vicari cooperador d'Inca 1 d'octubre de 1907-1 d'octubre de 1908.

Ecònom de Pollença 1 novembre de 1908-24 de juny de 1913; l'ajuntament d'aquella vila el nomenà fill adoptiu.

Rector de Santa Maria del Camí que obtingué el 13 d'abril de 1913 i li fou conferida el 26 de maig del mateix any en la qual parròquia féu l'entrada l'1 de juny següent.

Rector d'Inca des de 1 de setembre de 1920 fins al 21 de novembre de 1943 en què morí.

En 1941 celebrà les noces d'or sacerdotals i amb tal motiu el Santa Seu li concedí la Creu "Pro Ecclesia et Pontifice", condecoració que li lliurà l'Excm. i Rev. Senyor arquebisbebisbe de Mallorca durant un acte en què l'ajuntament d'Inca el proclamava fill il·lustre de la ciutat.

Durant el seu rectoral entre moltes altres millores que féu, hem de recordar la construcció de la primitiva capella de Crist Rei, que més tard esdevindrà parròquia. En aquella època la capella era una simple unitat de culte i lloc de catequesi per als nins de la barriada que començava a formar-se.

FRANCESC GARAU PASQUAL

Ecònom d'Inca, 1943-1953. Natural d'Inca, on va néixer el 19 de setembre de 1892, començà la carrera sacerdotal com alumne intern del Seminari Conciliar de Mallorca i en 1907 obtingué una plaça en el Col·legi de la Sapiència, en el qual continuà fins a l'ordenació de prevere, que fou el 15 d'abril de 1916, any en què també obtingué el títol de batxiller en Dret Canònic. Després de l'ordenació quedà com a acollit de Santa Maria la Major; tingué els càrrecs següents:

Preceptoria de llatí d'Inca el 30 setembre 1917.

Capellà dels Exploradors d'Inca el 1917.

Capellà de les monges de Sant Bartomeu d'Inca el 31 d'agost de 1922.

Ecònom de Santa Margalida 6 d'agost de 1926.

Ecònom de Santanyí el 15 de juny de 1936.

Ecònom de Santa Maria la Major d'Inca el 27 de novembre de 1943.

Arxipreste d'Inca el 1945.

Vocal de la Junta General i Comissió Executiva del Any Marià el 1948.

Ecònom de la parròquia de Sant Miquel de Palma del març de 1953 fins al 29 d'octubre de 1961, en què passà a millor vida.

Mentre fou ecònom d'Inca va promoure l'erecció de la nova parròquia de Crist Rei d'Inca. Durant els anys de rectorat de Sant Miquel va portar a terme notables millores a l'interior del temple, especialment el nou presbiteri, pintures murals i la resta de les parets laterals.

A més dels càrrecs indicats també fou:

Confés ordinari i extraordinari de diverses comunitats religioses.

Capellà castrense d'Inca.

Vocal eclesiàstic de la Junta Municipal d'Ensenyança Primària d'Inca.

Consiliari dels centres d'Acció Catòlica.

Assessor religiós de diversos col·legis.

Rector consultor els anys 1943, 1953 i 1959.

Jutge Sinodal el 1959.

Morí el 29 d'octubre de 1961, festivitat de Crist Rei.

GABRIEL BUADES RIUSECH

Ecònom d'Inca, 1951-1962. Natural de la ciutat d'Inca, a la qual nasqué el 17 de novembre de 1905, estudià la carrera eclesiàstica en el Seminari Conciliar de Sant Pere de Mallorca.

Abans d'acabar la carrera, en 1928 presentà un treball en el XXIX CERTAMEN CIENTÍFICO-LITERARIO. El tema XIV: "Inventario artístico-arqueológico de alguna de las iglesias de Mallorca con anotaciones históricas e ilustraciones fotográficas". Presentà un inventari de les coses més notables de la parròquia d'Inca i del monestir de monges Jerònies de Sant Bartomeu i obtingué premi. En 1929 altra volta participà en el XXX CERTAMEN CIENTÍFICO-LITERARIO, en el qual hi havia el tema XV que deia: "Descripción geográfica de una de las parroquias de Mallorca, acompañada de un mapa a la escala de 1:25000. El judici valoratiu es el següent: "Cuatro son los estudios que se ofrecen. El que describe la parroquia de Inca y el que se ocupa de la de Algaida (...). Son dos trabajos apreciables por los datos que aportan a la geografía parroquial, por su forma correcta y por lo esmerado de los mapas, los cuales contienen detalles interesantes". També obtingué premi.

Rebé l'ordenació sacerdotal el 14 de juny de 1930 i tingué els càrrecs següents:

Vicari cooperador de Consell el 17 de febrer de 1931.

Vicari "in capite" de Son Rapinya el 5 de març de 1933.

Professor i majordom del Seminari el 28 de setembre de 1939, càrrecs dels quals cessà a petició pròpia.

Vicari cooperador d'Inca l'1 de març de 1944.

Membre de la Junta Superior de la Junta Superior Catequística el 22 d'octubre de 1947.

Ecònom de Campos del Port l'1 d'abril de 1948.

Confessor extraordinari de les religioses Missioneres dels Sagrats Cors de Campos el juny de 1948.

Vocal de la Secció d'Ensenyança Catequística de la Comissió Diocesana d'Ensenyança religiosa i Catequística el juny de 1951.

Ecònom i arxipreste d'Inca el 27 de febrer de 1953.

Vocal de la Junta Municipal d'Ensenyança Primària d'Inca el 1954.

Rector consultor del Sínode Diocesà l'octubre de 1959.

Morí a Inca el 26 de febrer de 1962.

GABRIEL MARTORELL REUS

Rector de Santa Maria la Major, 1962-1967. Nasqué a Inca l'any 1915, ingressà primerament en el Seminari Conciliar de Sant Pere i després en el Col·legi de la Sapiència del qual fou rector i rebé l'ordenació sacerdotal el 3 de juny de 1939. Ha tingut els següents nomenaments:

Vicari coadjutor de Pollença, l'octubre de 1939; el mateix nomenament li fou repetit el mes d'agost de 1943 i octubre del mateix any.

Rector de l'església de Sant Domingo d'Inca, el març de 1944.

Assessor religiós del Patronat de la Protecció de la Dona d'Inca el 1951.

Vicari coadjutor d'Inca, el juny de 1954.

Rector-arxipreste d'Inca, 1962-1967.

Actualment resideix a Guadalajara.

JOAN LLITERAS MIRALLES

Ecònom de Santa Maria la Major, 1965-1983. Natural de la parròquia de Sant Jaume de Palma, on nasqué el 4 d'abril de 1932; cursà la carrera eclesiàstica en el Seminari Conciliar de Sant Pere i fou ordenat prevere el 21 de desembre de 1957; ha rebut els següents nomenaments:

Vicari de Sóller 1958.

Vicari d'Inca 1960-1965.

Ecònom d'Inca 1965-1983.

Arxipreste d'Inca 1965-1983.

Durant la seva estada a Inca fou professor de l'Institut, professor del Col·legi de Sant Tomas d'Aquino, professor del Liceo Santa Teresa, confés ordinari de les Germanes de la

Caritat, director espiritual de la secció masculina i femenina de l'Adoració Nocturna Espanyola.

Rector de Santa Eulàlia el 1983 i a la vegada arxipreste de l'arxiprestat de Santa Eulàlia, càrrec que exerceix en l'actualitat.

SEBASTIÀ SALOM MAS

Rector de Santa Maria la Major, 1983-1988. Nasqué a Campos del Port el 3 d'abril de 1944 i després d'estudiar la carrera sacerdotal en el Seminari Conciliar de Sant Pere de Mallorca, fou ordenat prevere el 26 de març de 1967. Ha tingut els següents nomenaments:

Rector del Port d'Andratx, 1967-1969.

Missioner a Burundi, 1969-1974.

Vicari coadjutor de sa Pobla, 1974-1975.

Rector de sa Pobla, 1975-1980.

Vicari Episcopal, 1977-1980.

Missioner a Burundi, segona vegada, 1980-1983.

Rector de Santa Maria la Major d'Inca, 1983-1988.

Rector de Santanyí i encarregat dels Llombards i Colònia de Sant Jordi 1988-1995; si bé el 1990 deixà la parròquia de la Colònia de Sant Jordi.

Delegat de l'apostolat seglar, 1992.

Vicari episcopal, segona vegada 1995-1999.

Secretari de pastoral i vicescanner i vicesecretari de cambra i govern del Bisbat de Mallorca, 1996, càrrecs que exerceix en el present.

JAUME PUIGSEVER CAPELLÀ T.O.R.

Rector de Santa Maria la Major 1988. És natural d'Algaida, on va néixer el 28 de novembre de 1942. Professà en el Tercer Orde Regular de Sant Francesc; després de cursar la carrera eclesiàstica en el Seminari Seràfic de la Porciúncula fou ordenat prevere el 21 de juny de 1969. Dins el mateix orde ha tingut els següents càrrecs:

Des de 1988 és rector de Santa Maria la Major.

Professà en la Tercer Orde Regular el 20 d'agost de 1963.

Ordenat prevere el 21 de juny de 1969.

Després de l'ordenació sacerdotal fou frare conventual de Sant Francesc de Palma.

El 1970 passà a residir en el Col·legi Beat Ramon Llull d'Inca.

Rector de Búger durant sis anys.

Rector d'Alcúdia el 15 de juliol de 1980 per un any.

Rector de Campanet el 24 setembre de 1981.

Rector d'Inca des de 1988.

Superior del convent de Sant Francesc d'Inca des de 1997.

Actualment mantén els dos càrrecs.

RECTORS DE CRIST REI

RAFEL CLADERA RAMIS

Ecònom de Crist Rei, 1959. Era natural de Llubí, on va néixer el 30 de juliol de 1923. Després de cursar tota la carrera eclesiàstica en el Seminari Conciliar de Sant Pere de Mallorca, fou ordenat sacerdot el 26 de juny de 1949 i des de llavors tingué el següents nomenaments:

Vicari coadjutor de Campos del Port, 1949.
 Consiliari dels joves d'Acció Catòlica de Campos, 1949.
 Capellà del Frente de Juventudes de Campos, 1949.
 Vicari coadjutor de Santa Margalida, 1952.
 Consiliari dels joves d'Acció Catòlica de Santa Margalida, 1952.
 Ecònom de Crist Rei, 1959.
 Morí el ?

JOAN PARETS SERRA

Rector de Crist Rei, 1981-1984. Nasqué a Santa Maria del Camí el 29 de setembre de 1940; després de cursar la carrera sacerdotal en el Seminari Conciliar de Sant Pere de Mallorca, rebé l'ordenació sacerdotal el 18 de juny de 1967 i des d'aleshores ha tingut els següents ministeris:

Vicari cooperador de Bunyola, 1967-1974.
 Vicari cooperador de Sant Josep Obrer, 1974-1975.
 Missioner en el Perú, 1975-1981.
 Rector de Crist Rei, 1981-1984.
 Rector de Lloseta, 1984-1987.
 Missioner en el Perú, segona vegada, 1987-1989.
 Rector de Sineu, 1989, càrrec que conserva en l'actualitat.

BARTOMEU GENESTRA MARTORELL

Encarregat de Crist Rei, 1984-1985. Natural d'Inca, on va néixer el 21 de febrer de 1933, cursà la carrera sacerdotal en el Seminari Conciliar de Sant Pere de Mallorca i rebé l'ordenació sacerdotal el 22 de desembre de 1956. Ha tingut els següents càrrecs:

Vicari coadjutor de Pollença, 1957.
 Rector de Biniamar, 1973.
 Rector de Caimari, 1976.
 Resideix a Inca des de 1981.

Encarregat de Crist Rei durant nou mesos: octubre de 1984-juny de 1985.
Vicari coadjutor de Santa Maria la Major, càrrec que ocupa en el dia present.

LLORENÇ RIERA MARTÍ

Rector de Crist Rei, 1985-1993. Nasqué a Bunyola el 5 d'abril de 1949, estudià la carrera eclesiàstica en el Seminari Conciliar de Sant Pere i rebé l'ordenació sacerdotal el 22 de desembre de 1973. Ha tingut els següents càrrecs:

Vicari cooperador d'Alcúdia, 1973.
Missioner al Burundi, 1978.
Rector de Crist Rei, 1984-1996.
Rector de Sant Miquel de Palma, 1996 - - -
És també delegat de catequesi; continua amb els dos darrers càrrecs.

JOAN MANUEL COZAR MARTÍNEZ

Rector de Crist Rei, 1993. Nasqué a Palma de Mallorca el 29 d'abril de 1964 i després d'estudiar la carrera sacerdotal en el Centre d'Estudis Teològics de Mallorca, (CETME) rebé l'ordenació sacerdotal el 27 de desembre de 1992. Des d'aleshores ha tingut els següents nomenaments:

Rector de Crist Rei d'Inca, 1992.
Vicari coadjutor de Sant Josep Obrer i simultàniament.
Capellà castrense, càrrecs que conserva en el moment actual.

SANTIAGO CORTÈS FORTEZA

Natural d'Inca, ciutat en la qual nasqué el 12 d'abril de 1948. Estudià la carrera sacerdotal en el Seminari Conciliar de Sant Pere de Mallorca i fou ordenat prevere el 25 de juliol de 1973. Ha tingut els següents nomenaments:

Vicari cooperador de Muro, 1973.
Vicari cooperador de Sant Josep Obrer de Palma, 1974.
Rector de Biniamar, 1976.
Rector d'Andratx i s'Arracó, 1981.
Rector de Lloret de Vista Alegre, 1988-1997.
Estudiant de l' Universitat Pontificia de Salamanca, 1997-1998.
Encarregat de Crist Rei juny-octubre, 1998.
Rector solidari de Mancor de la Vall, Selva, Biniamar, Moscarí i Campanet, 1998, càrrecs que conserva i serveix el dia present, amb especial atenció a la feligresia de Mancor de la Vall.

GUILLEM FELIU RAMIS

Rector de Crist Rei, 1997-1999. És natural de Llubí on va néixer el 22 d'octubre de 1960 i després de cursar els estudis pertinents en el Centre d'Estudis Teològics de Mallorca (CETEM), rebé l'ordenació sacerdotal el 24 de maig de 1992. Ha rebut els següents nomenaments:

Rector de s'Horta de Felanitx, 1992.

Rector de Crist Rei, 1999.

Rector d'Establiments, 1999, càrrec que serveix fins al dia present.

ANTONI GARAU GARAU

Rector de Crist Rei, 1999. Nasqué a Lluçmajor el 19 de març de 1948 i després de cursar els estudis sacerdotals en el Seminari Conciliar de Sant Pere de Mallorca, fou ordenat sacerdot el 2 de març de 1974. Des d'aleshores ha tingut els següents nomenaments:

Rector de Cala Rajada, 1974.

Rector de Puigpunyent.

Rector de Binissalem.

Rector de Crist Rei, 1999, ministeri que serveix en el moment actual.

RECTORS DE SANT DOMINGO**GUILLEM JULIÀ OLLERS**

Rector de Sant Domingo, 1962-1972. Va néixer a Santiago de Cuba el 13 de març de 1932; passà la infantesa a Campos del Port, d'on eren naturals els seus, i estudià la carrera sacerdotal en el Seminari Conciliar de Sant Pere de Mallorca. Més endavant amplià estudis a Sant Cugat del Vallès de Barcelona i obtingué una llicenciatura en Teologia. Fou ordenat sacerdot el 8 de maig de 1955 i ha rebut els següents nomenaments:

Vicari de Lluçmajor 1955. També fou consiliari dels aspirants d'Acció Catòlica i de les dones, professor del Col·legi Parroquial de Sant Miquel i del col·legi de les religioses dels Sagrats Cors de Lluçmajor.

Vicari de la parròquia del Sagrat Cor de Palma (Hostalets), 1958.

El 25 d'octubre de 1960 fou nomenat professor del col·legi Ramiro de Maeztu.

Prèvies oposicions, rector de Sant Domingo, 1962.

Aquell mateix any fou nomenat professor de l'Escola d'Aprenentatge Industrial.

El 1972, prèvia renúncia de la rectoria, fou nomenat professor de Religió de la Facultat de Filosofia i Lletres i professor titular de l'Institut Antoni Maura, de nova planta.

El 9 de març de 1980 és nomenat canonge de la Seu, on se li ha confiat l'àrea pastoral.

ANTONI ESTELRICH CALAFAT

Rector de Sant Domingo, 1972. És natural de Santa Margalida, vila en la qual nasqué el 25 de gener de 1931; cursà els estudis d'humanitats en el Col·legi de la Mare de Déu de Montis-sion de Palma fins a obtenir el grau de batxiller i després ingressa en el Seminari Conciliar de Sant Pere de Mallorca fins a completar els estudis necessaris i rebre l'ordenació sacerdotal el 21 de desembre de 1956. Ha tingut els següents càrrecs:

Ecònom de s'Arracó el 1957.

Vicari cooperador de Santa Maria la Major el 1960.

Ecònom de Lloseta.

Rector d'Inca del 1972 fins al dia present.

ERECCIÓ DE LES PARRÒQUIES

1. SANTA MARIA LA MAJOR

Malgrat que en moltes ocasions es dona l'any 1248 com la data de fundació de la parròquia de Santa Maria la Major, és evident que existia abans, car aquesta és la data de la butlla pontifícia en la qual el papa pren sota la seva protecció immediata les parròquies i altres institucions eclesiàstiques de Mallorca existents en el moments de la datació del document. Però tal qüestió surt fora de l'àmbit de la present comunicació, que s'ha de circumscriure a notícies del segle XX. De totes formes les persones interessades poden ampliar informació acudint a les diferents monografies publicades sobre la parròquia d'Inca.

Aquí és obligat fer-ne menció perquè del seu terme parroquial, ja ben entrat el segle XX, foren desmembrades les dues parròquies que van ser erigides, la primera en el barri del Tren o del Quarter i l'altra molt més cèntrica, a l'antic convent de Sant Domingo, del qual conserva el titular.

2. CRIST REI

Data d'erecció: 16 de juliol de 1959

Per trobar l'origen remot d'aquesta parròquia és precís remuntar-nos fins al rectorat del senyor Francesc Rayó, el qual amb prou clarividència del futur i sobretot comprenent les necessitats de la Barriada del Tren, especialment dels qui vivien mes enllà de les vies del ferrocarril, el 15 de març de 1941 comprà un tros de terra de la finca -aleshores rural- Can

Prop i en va satisfer el cost amb els obsequis en metàl·lic rebuts dels feligresos d'Inca en ocasió de les noces d'or sacerdotals (fou ordenat sacerdot el 16 d'abril de 1892). No pensava de cap manera crear una nova parròquia; tal pensament era completament aliè als seus projectes: tan sols pensava crear un espai apte per ensenyar el catecisme i altres ministeris pastorals. Però la llavoreta sembrada començava a congregar.

Una segona etapa de l'època preparroquial de Crist Rei la marca el rectorat del senyor Francesc Garau Pascual. Aquest, convençut que el trast no bastava per satisfer els projectes concebuts, el 25 de març de 1945 comprà altres 2.500 metres annexos. Ell estava decidit a construir un complex suficient per satisfer les necessitats religioses i socials de tota la barriada, que des del primer moment posà sota la protecció de Crist Rei, al qual fou dedicat el temple que hi volia construir, com també l'escola i altres edificacions construïdes per a utilitat religiosa i social del veïns. Però encara no es destriava ni de lluny la idea de crear una parròquia.

Partint amb un capital inicial de 410,00 ptes., remanent dels obsequis que rebé el rector Rayó -com hem dit abans- i cent duros, obsequi de la família Cabrer, Mn. F. Garau inicià la primera etapa de les obres, que durà del 30 d'octubre de 1946 fins al 14 d'agost de 1947; és a dir, no arribà a un any quan es va beneir i posar en funcionament un parvulari que tenia dues sales ben grans i un dispensari; un i altre es confiaren a la cura generosa i abnegada de dues germanes de la Caritat, que cada dia al matí, migdia i vespre recorrien el trajecte des del convent fins a Crist Rei, fins que tingueren casa pròpia al seu voltant.

La deixa pia del senyor Francesc Llinás Mateu (del qual hem parlat abans), consistent en 25.000 ptes. a les quals s'ajuntaren altres mil duros, donatiu de la senyora Antònia Alzina Llabrés, propicià la construcció d'un nou tram de les obres: el convent de les monges amb capella pròpia i la construcció del que serà el temple parroquial.

Dia 5 d'octubre de 1952 fou beneït el convent i s'instal·là la Reserva. La construcció del temple romangué paralitzada per mancança de mitjans econòmics quan les parets laterals es trobaven a l'altura de dos metres. Provisionalment se celebrava missa dins una sala a la qual acudia també la tropa del quarter General Luque. El vicari Miquel Fuster Cortés tenia cura del servei religiós, no solament per celebrar la missa, sinó també dirigint el Centre Catequístic.

La visita pastoral del bisbe D. Jesús Enciso Viana efectuada a la parròquia de Santa Maria la Major d'Inca tingué efectes saludables per als veïns de l'Estació. En part ells mateixos propiciaren l'ocasió amb llur presència acollidora i nombrosa. El bisbe exterioritzà la pròpia admiració i el senyor G. Buades li suggerí la conveniència de crear una parròquia en aquell oratori o església filial.

El Dr. Enciso ho pensà seriosament, tal volta demanà consell i, sense deixar córrer gaire temps, cridà en audiència l'ecònom d'Inca per fer-li saber la decisió presa de crear aquella nova parròquia. No es torbà gaire a nomenar-ne el primer rector, que fou el senyor

Rafel Cladera Ramis, aleshores vicari cooperador de Santa Margalida, qui immediatament començà ensems amb el senyor Buades a fer les passes pertinents.

Per decret episcopal de 16 de juliol de 1959 era erigida la nova parròquia a què quedaven adjudicats els veïns de les Cases Noves i els de l'Estació. La via del tren marcava les confrontacions, de forma que gairebé la meitat dels feligresos era de la part urbana i l'altra meitat de fora vila, amb gran nombre de peninsulars immigrants a Inca, sovint gent necessitada d'instrucció religiosa i tal volta d'ajuda material.

El nou ecònom féu l'entrada el 2 d'agost del mateix any i el 15 del mateix mes, festivitat de l'Assumpció de Maria Santíssima, al cel ja fou beneïda la font del baptisme que havia tallada Sebastià Perelló Alzamora de Santa Margalida, per obsequiar el qui fins a les hores havia estat vicari d'aquella vila. Pocs dies havien passat, era el 20 del mateix mes, quan fou administrat per primera vegada el baptisme, segona filla d'uns esposos feligresos: Antònia de Crist Rei Mir Amer, filla de Guillem i Francesca. El 12 de setembre Antoni Martorell Coll i Francesca Villalonga Ramis eren els primers nuvis que s'hi unien en matrimoni. Dia 3 d'octubre se celebrà el primer funeral, que fou en sufragi de Jaume Isern Rosselló àlies "s'Alaroner" de Cas Collàs.

Continuant la força expansiva de la nova parròquia, es varen anar creant els següents centres rurals d'evangelització: Can Guisca, centre Can Boqueta, centre s'Hostalet, centre camí vell de Costitx, centre carretera de Lloseta "Pollangres", Centre de catecisme infantil de Cas Collàs, centre gitano Ca la gitana Maria, catecisme de Can Boqueta, centre familiar de Cas Collàs i centre d'exercicis de Son Bordils "sa Garrigueta". En total deu centres que, sota la coordinació de l'ecònom, eren atesos per personal que ell havia escollit entre els membres d'Acció Catòlica i la Legió de Maria, instrument primordial de l'apostolat parroquial de Crist Rei, que obtingué copiosos fruits.

3. SANT DOMINGO

Data d'erecció: 2 de maig de 1962

El temple de l'antic convent de frares predicadors des de 1835 havia romàs sense frares, però obert al culte i freqüentat per molts devots i veïns que assistien a les funcions religioses que hi celebraven primerament els antics frares ja exclaustrats i després el sacerdots diocesans que designava el bisbe, que es deien *custos* o *rectors*, el darrer dels quals, el senyor Vicenç Bal·le Duran, que ho era des de 1944, fou el que lliurà les claus al nou rector quan aquest prengué possessió de la rectoria creada de bell nou.

DECRET DE CREACIÓ DE LA PARRÒQUIA

Malgrat que ja es troba publicat en el Botlletí Oficial del Bisbat de Mallorca (BOOM, 102 (1962), 170-171), pensam que molts s'alegraran de poder-lo trobar en aquestes pàgines. És del tenor següent:

"DECRETO erigiendo la parroquia de Santo Domingo de Inca.

Nos, Don Francisco Payeras Mulet, canónigo de la Santa Iglesia Catedral Basílica, vicario general del Excmo. y Rdmo. Señor obispo de Mallorca,

Vistas las gestiones realizadas por el Muy Ilustre señor vice-presidente de la Junta Diocesana de Creación de Nuevas Parroquias en orden a la creación de una nueva en esta diócesis, las estimamos conformes a derecho y, en consecuencia, y obrando por mandato especial de Su Excelencia Reverendísima, venimos en disponer y disponemos:

1. Que por el presente se crea una nueva parroquia en el término de Inca, cuyo titular será Santo Domingo.

2. Que los límites de dicha parroquia serán, transitoriamente, es decir, sin perjuicio de las modificaciones que más adelante aconsejen razones jurídico-económicas o pastorales, las siguientes: Molinos; ejes de la calle Ramón y Cajal y de su prolongación o calle del Teatro hasta la de Martín Médico; eje de ésta hasta la de San Bernardo; eje de la de San Bartolomé hasta Plaza de España (esquina calle Argentin); eje de ésta última; eje de la calle de Coll; cruce por la calle de Seguí Mas hasta encontrar el eje de la calle de Bernardo Salas; eje de la de Corró hasta la de Jaime Armengol; eje de ésta hasta calle General Luque; y eje de ésta hasta la calle de Malferits, siguiendo por el eje de la contigua calle de Antonio Maura. El territorio comprendido en los citados límites quedará desmembrado de la parroquia de Santa María la Mayor de Inca, en el momento en que entre en vigor el presente Decreto.

3. El párroco que fuere nombrado de la citada parroquia, en el plazo de tres meses, a partir de la toma de posesión, confeccionará por triplicado y firmará juntamente con el reverendo señor cura párroco de Santa María la Mayor de Inca, un gráfico detallado de los límites de la nueva parroquia. Uno de los ejemplares se unirá al presente expediente, otro se guardará en el archivo de la nueva parroquia y otro en el de la de Santa María la Mayor.

Dado en el Palacio Episcopal de Palma de Mallorca a dos de mayo del año mil novecientos sesenta y dos. = Francisco Payeras, vicario general. = Por mandato de Su Señoría Ilustrísima. Jaime Batle, notario eclesiástico."

EPÍLEG

La creació de les dues noves parròquies, tant la de Crist Rei com la de Sant Domingo, és conseqüència del creixement demogràfic de la ciutat d'Inca, afavorit per la gran expansió industrial, comercial i econòmica; és també a la vegada una palpable demostració del zel pastoral, tant del bisbe com dels rectors, de servir el poble fidel i de trobar-se al seu costat en tots els moments i necessitats.

Palma de Mallorca, 31 d'octubre del dos mil, diada de Sant Alonso Rodríguez

BIBLIOGRAFIA

Boletín Oficial del Obispado de Mallorca. (BOOM), passim.

CLADERA RAMIS, Rafel, *Breu història de la parròquia de Crist Rei d'Inca*, Inca, 1983.

CORTÈS FORTEZA, Santiago, *Cronicó de l'església d'Inca dels anys 1911 - 1961* a partir del Botletí Oficial del Bisbat de Mallorca, a Jornades d'Estudis locals, III, Inca, 24 i 25 de maig de 1996, p.151-173.

FIOL TORNILA, Pere, *Història del convent de Sant Domingo d'Inca*, Inca, 1982.

LLABRÉS MARTORELL, Pere-Joan, *Sant Domingo d'Inca*, Inca, 1987.

LLABRÉS MARTORELL, Pere-Joan i ROSSELLÓ VAQUER, Ramon, *Inca en la història*, Inca, 1998.

ROSSELLÓ VAQUER, Ramon i LLABRÉS MARTORELL, Pere-Joan, *Història d'Inca, 1350-1516*, Llibres de la Nostra Terra, Palma, 1997.